

Buông - Bỏ

Những ngày gần, thầy Thích Minh Tuệ trở thành một hiện tượng trên các trang mạng xã hội. Chỉ cần gõ vào thanh tìm kiếm trên Google, chúng ta sẽ tìm được rất nhiều thông tin liên quan đến thầy trên các mặt báo, qua các bài chia sẻ, bình luận, phỏng vấn.... Vậy Thích Minh Tuệ là ai? Tại sao thầy lại được nhắc đến quá nhiều trên không gian mạng đến vậy? Nơi thầy có điều gì thu hút dân Việt? Phải chăng lối sống nghèo khó và buông bỏ đã làm cho thầy trở thành người nổi tiếng “bất đắc dĩ”.

Thích Minh Tuệ, tên thật là Lê Anh Tú, sinh năm 1981, tại xã Kỳ Văn, huyện Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh. Năm 1994, ông theo gia đình tới sinh sống và lập nghiệp tại xã La Tô, huyện La Grai, tỉnh Gia Lai. Ngay từ nhỏ, ông là một người hiền lành và hiếu học. Ông thường đọc sách Phật pháp, thực hành ăn chay và tu tại gia. Năm 2015, ông xuất gia và lấy pháp hiệu là Thích Minh Tuệ. Ông từng có thời gian ngắn tu tập tại một ngôi chùa. Năm 2018, Thích Minh Tuệ quyết định thực hành lời dạy của Đức Phật bằng cách giữ 13 hạnh đầu đà¹ theo Phật giáo Thượng toạ bộ² và ông đã bộ hành khất thực khắp Việt Nam trong 6 năm qua.

¹ Wikipedia, Đầu đà (*dhuta* - 頭陀) nguyên nghĩa là “rũ sạch”. Hạnh đầu đà (tiếng Pali: dhutanga) là một trong những phương pháp tu khổ hạnh của Phật giáo để tôi luyện thân tâm, trừ bỏ phiền não cấu trần. Người tu theo hạnh đầu đà chấp nhận những khó khăn trong các vấn đề ăn, mặc, ở, đi lại.

² Wikipedia, Phật giáo Thượng toạ bộ, hay Phật giáo Theravada, là một trong 3 truyền thống lớn của Phật giáo hiện đại. Khởi nguồn từ Ấn Độ, Phật giáo Thượng toạ bộ được hình thành và phát triển đầu tiên ở Sri Lanka, sau đó được truyền bá rộng rãi tại nhiều quốc gia ở vùng Đông Nam Á. Được cho là nhánh Phật giáo bảo tồn nhiều tư tưởng của Phật giáo Nguyên thủy, Phật giáo Thượng toạ bộ ngày nay có hơn 150 triệu tín đồ trên toàn thế giới, không chỉ giữ vai trò như quốc giáo tại một số quốc gia như Sri Lanka, Myanmar, Thái Lan, Lào, Campuchia... mà còn hồi sinh tại Ấn Độ, quê hương của Phật giáo, cũng như bắt đầu bén rễ ở phương Tây.

Qua cách sống của thầy Minh Tuệ, tôi cảm nhận được thầy đã vượt qua được bước tường tam độc: Tham, sân, si.. Đòi tu của thầy không bị vướng bận và chi phối bởi yếu tố vật chất. Tu phục thầy mang trên mình là những miếng vải nhỏ được khâu lại với nhau. Chúng được thầy nhặt nhạnh trong lúc bộ hành. Lương thực nuôi dưỡng thầy là những bữa cơm chay và nước uống của những người mà thầy gặp trên đường. Hơn nữa, Thầy không lo lắng về ngày mai. Vì vậy thầy không tích trữ lương thực cho mình. Ngày ăn một bữa. Không nhận tiền của. Nơi nghỉ của thầy không cố định, có thể là nghĩa địa, góc cây hay bìa rừng. Khi bộ hành, thầy đã gặp phải nhiều khó khăn như bị chửi rủa, đánh đập và đe dọa bởi những kẻ xấu, nhưng thầy không sợ hãi, không oán giận, mà thay vào đó vui vẻ đón nhận và cầu mong sự bình an và hạnh phúc cho những người nhục mạ thầy. Nơi thầy cũng thể hiện một sự khiêm nhường thẳm sâu khi thầy không nhận mình là tu sĩ và bản thân cũng "cảm thấy chưa xứng đáng làm tu sĩ bởi đạo đức của mình chưa đạt đến cảnh giới đó."

Trong Album nhạc chế Độ Đời, nói về thầy Minh Tuệ, tác giả Lee HT viết “Su Minh Tuệ là sư nghèo nhất...[nhưng] thầy chẳng màng danh lợi phồn hoa.” Đến đây, tôi tự hỏi mình, sức mạnh nào đã khiến thầy dám từ bỏ tất cả để sống một cuộc đời nghèo khó, giản dị, khiêm tốn, không vương bụi trần như vậy? Phải chăng thầy đã giác ngộ thật sâu, thật sáng và thật rõ giáo lý nhà Phật để rồi từ đó dám sống cho lý tưởng đời mình. Thầy theo Phật giáo, mà sao tôi thấy lối sống của thầy thật sát với lời dạy của Chúa Giêsu rằng: “Anh em đừng tích trữ.... Cáo có hang, chim trời có tổ, nhưng con người không có nơi tựa đầu.... Hãy cầu nguyện và làm ơn cho kẻ bắt bớ anh em....” Hay nói theo ngôn ngữ nhà Đạo, thầy đã tìm được kho báu trong thừa ruộng, và quyết bán tất cả để mua cho bằng được thừa ruộng đó.

Viết đến đây tôi liên tưởng tới một thanh niên trẻ người Việt Nam tên Dương Nguyên Khang. Tôi gặp em dịp mùa hè năm 2017 tại Boston, Massachuset, Hoa Kỳ, nơi em

đang theo học chương trình thạc sỹ ngành Trí Tuệ nhân tạo. Qua trò chuyện, tôi thấy em là một thanh niên đạo đức, thánh thiện (em ăn chay trường), thông minh, khôi ngô, tuấn tú, thân thiện, cởi mở. Sinh ra và lớn lên trong một gia đình có điều kiện ở Việt Nam. Em đạt được trong học tập thật đáng ngưỡng mộ. Em có thể nói được 8 ngoại ngữ, luôn đạt điểm cao trong các kỳ thi, đoạt giải các kỳ thi Olympic, học sinh giỏi cấp thành phố, cấp quốc gia, thủ khoa kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông. Ngoài ra, em cũng hoàn thành chương trình trung cấp 9 năm tại Nhạc viện Sài Gòn, chuyên ngành Piano. Em là người sáng lập nhóm GERMER, với mục đích mang âm nhạc cổ điển đến với người trẻ tại Sài Gòn. Nhóm nhạc này hiện nay vẫn hoạt động. Khi biết em có ý định sống đời dâng hiến, tôi đã thăm cảm phục em nhưng tôi vẫn chờ xem liệu sau khi em tốt nghiệp thạc sỹ, biết đâu em muốn “quay xe”. Tôi đã nhầm. Tốt nghiệp chương trình thạc sỹ hạng ưu, em được một công ty lớn của Mỹ mời làm việc với mức lương hơn 300.000 đô la Mỹ một năm. Nhưng em đã từ chối, vì gợn lửa yêu mến Chúa và hiến dâng trọn đời cho Ngài trong ơn gọi tu trì vẫn rực cháy trong em. Năm 2019, em gia nhập dòng Chartreux ở Thụy Sĩ - dòng được sáng lập bởi thánh Bruno vào năm 1084. Đây là dòng khổ hạnh bậc nhất trong giáo hội hiện nay. Các tu sỹ dòng Chartreux ăn uống đạm bạc (tuyệt đối không ăn thịt), không sử dụng điện thoại, không có internet, mỗi năm được viết thư thăm hỏi gia đình 4 lần, khi chết không có quan tài, và thậm chí không có cả một tấm bia mộ khi qua đời. Tại sao em phải chọn một dòng khổ tu như vậy? Có lúc tôi tự hỏi, có khó cho em không, khi em là dân công nghệ thông tin, mà giờ phải sống trong một môi trường của người “thiên cổ”? Trong thư gửi cho bạn bè (gửi qua gia đình) em chia sẻ: Sống cuộc đời khắc khổ là thế, nhưng Khang cảm thấy bình an, hạnh phúc trong ơn gọi đã chọn. Cũng vậy, trong một lá thư gửi cho mẹ, thầy Khang viết: “Con như chiếc bình bạch ngọc đập vỡ vụn dưới chân Chúa.” Dưới chân Chúa, thầy đã đập vỡ, đã buông bỏ tài năng, thành công, danh vọng, tiền tài. Và từ nay thầy để Chúa dùng những mảnh vụn đời thầy ghép thành bức tranh theo ý Chúa.

Nhìn cách thầy Minh Tuệ và thầy Nguyên Khang từ bỏ mọi tiện nghi vật chất và cả danh vọng tiền tài, để sống trọn vẹn cho Đấng mà mình yêu mến và tôn thờ, chúng ta được mời gọi duyệt xét lại đời tu của chính mình. Cũng mang danh với đời, với xã hội, và với giáo hội là tu sỹ nhưng sao tôi thấy đời tu của tôi và bạn chưa thực sự thanh thoát. Chúng ta cam kết sống nghèo khó nhưng thực tế chúng ta lại yêu thích sự giàu có, sang trọng, dễ dãi và tiện nghi. Ở đây tôi không có ý nói tất cả các tu sỹ, nhưng một số không ít các tu sỹ đã bị cuốn vào vòng xoáy của tiền tài và sự hưởng thụ. Đâu đó trong “vòng xoáy tử thần”³ này, tôi cũng thấy thấp thoáng bóng hình tôi, lúc này hay lúc khác, ở một vài phương diện và mức độ khác nhau. Vì vậy, tôi không lên án bất kỳ ai nhưng mong mỗi chúng ta hãy nhìn lại cách tu tập của mình để điều chỉnh cho hợp với những gì chúng ta đã khấn hứa để đời tu của chúng ta có ý nghĩa hơn và mang lại lợi ích cho tha nhân và cộng đoàn.

Trong bài hát chề “*Độ Đời*”, tác giả Lee HT có viết rằng “*Tu bây giờ sung sướng như Tiên, toàn là tu kinh tế, tu tiền.*” Mới nghe qua câu hát này, tôi đã khựng lại. Nhưng sau một hồi suy nghĩ, tôi nhận ra rằng lời bài hát phần nào đã nói đúng thực trạng của đời tu hôm nay. Trong “*Chuyện Nhà Tu*” tôi đã được nghe kể rằng, vì cần một chiếc máy tính cho việc học, sơ M đã ngỏ lời xin gia đình A giúp. Tất nhiên, gia đình A sẵn sàng trợ giúp vì họ cho rằng đó là nhu cầu thiết yếu cho việc học của sơ. Tuy nhiên, sẽ chẳng có gì để bàn thêm nếu sơ không tiếp tục ngỏ ý thêm với gia đình B và C. Và tất cả đều đồng ý giúp sơ. Thật không may cho sơ là tất cả những gia đình đó là họ hàng và bạn bè với nhau. Khi gia đình B đi mua máy tính cho sơ thì gặp gia đình A. Gia đình A nói rằng: “nhà em mới mua máy cho sơ rồi mà.” Thế là...toang! Một trăm lẻ một câu hỏi tại sao và tại sao được người giáo dân đặt ra....

³ Tôi gọi vòng xoáy của tiền tài, vật chất, và hưởng thụ là “vòng xoáy của tử thần” vì nó giết chết những ước mơ và những lý tưởng cao đẹp của đời tu.

Cũng vẫn trong liên khúc “Chuyện Nhà Tu,” có những câu chuyện mang một màu u ám trong giới tu hành. Tôi đã đọc ở đâu đó câu chuyện (không biết có thật 100 % hay không nhưng tôi nghĩ dù sao đi nữa thì câu chuyện này cũng gợi mở cho chúng ta chút gì đó để suy tư, thức tỉnh trước những cạm bẫy của vật chất). Câu chuyện kể rằng, có một chủng sinh sinh ra và lớn lên trong gia đình không mấy khá giả. Ông cố đã được Chúa gọi về còn bà cố thì phải vất vả với cuộc sống hàng ngày. Vì muốn có một cuộc sống “sang chảnh” và thoải mái hơn, nên ở giai đoạn chủng viện, thầy đã nhận bố mẹ nuôi. Trong suốt quãng thời gian tu học, bố mẹ nuôi đã chăm chút, lo lắng để thầy không phải thiếu thốn điều gì: nào là xe sang, điện thoại xịn, laptop đời mới.... Tới ngày thầy được lãnh nhận thiên chức linh mục, trong thánh lễ có nghi thức quý ông bà cố các tiên chức trao áo lễ cho tân linh mục. Cử chỉ này “gói ghém sự hy sinh vất vả của cha mẹ, để dệt nên tấm áo lễ đầu đời”⁴ mà linh mục mặc lên mình trong ngày hồng phúc. Theo suy nghĩ cá nhân của mình, tôi hiểu có lẽ thầy cho rằng thân mẫu thầy không có công nhiều trong việc nuôi dưỡng và vun trồng ơn gọi của thầy cho bằng người mẹ nuôi kia chăng? Vì thế, thầy đã để mẹ nuôi trao áo cho mình thay vì mẹ ruột. Có lẽ công sinh thành, dưỡng dục của thân mẫu không lớn bằng những tiện nghi vật chất mà mẹ nuôi chu cấp cho thầy? Không biết tâm trạng bà cố như thế nào trong giây phút đó. Đáng!....

Thật buồn khi nghe những câu chuyện về việc tu sỹ, người đã cam kết sống nghèo khó, nhưng lại dùng danh nghĩa tu sỹ và chiếc áo dòng để thu tích của cải cho mình. Thậm chí, vì một chút ít tiền bạc nhận được từ người khác mà quên đi công ơn trời biển của cha mẹ. Cũng có một số tu sỹ, lợi dụng lòng yêu mến, tin tưởng và quảng đại của giáo dân để làm giàu cho bản thân mình. Có thể nói tiền bạc là kẻ thù của người tu nếu chúng ta không sử dụng chúng một cách khôn ngoan. Bởi khi đã có

⁴ MVTT Thủ Đức, Dòng Đồng Công: Thánh Lễ Truyền Chức Linh Mục. <https://tgpsaigon.net/bai-viet/dong-dong-cong-thanh-le-truyen-chuc-linh-muc-50471>

lắm của nhiều tiền, chúng ta sẽ rất dễ quên đi mục đích và sứ mạng của đời tu: đó là đến với người nghèo, người yếu thế, người kém may mắn trong xã hội. Ngày nay cũng không thiếu những tu sỹ chỉ thích kết bạn với người giàu, với giới doanh nhân, với những người làm lớn. Câu nói “Chơi với đại gia thì xa người nghèo” đã phần nào lột tả được thực trạng của một số tu sỹ. Thay vì kết giao với giới thượng lưu để hưởng sự giúp đỡ của họ về người nghèo thì nhiều tu sỹ tìm đến người giàu để tìm lợi cho bản thân mình. Ngày nay ít khi nghe tu sỹ khoe nhau giúp được bao nhiêu gia đình có hoàn cảnh khó khăn, kêu gọi được bao nhiêu ân nhân chung tay góp sức giúp trẻ em nghèo được đi học, mà thay vào đó, khi gặp nhau, tu sỹ thường hỏi: Con xe này mua bao nhiêu tỷ, VinFast sắp ra xe mới - chuẩn bị “tậu” nhé hoặc khi nào thì “lên đời” điện thoại iphone loại mới nhất, ...

Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn nhiều tu sỹ luôn cố gắng sống đúng ơn gọi và sứ mạng của mình. T, một người bạn của tôi đã chia sẻ rằng: Trên hành trình ơn gọi của mình, từ khi còn là ứng sinh, chủng sinh và giờ đã là linh mục, không ít lần có những giáo dân giàu có đã ngỏ ý với T về việc muốn nhận T làm con đỡ đầu. Nhưng T luôn cảm ơn và từ chối. T biết rằng nếu T đồng ý để có “mẹ nuôi” thì T sẽ được lợi rất nhiều. T sẽ có xe “sang - xịn - mịn” để đi, thay vì phải chạy con xe “cà tàng” – tháng gặp “bác sỹ” 3 lần. Nếu có mẹ đỡ đầu, cuộc đời T sẽ bước sang một trang mới, hồng và đẹp hơn. Nhưng T cũng hiểu rằng, trên cuộc đời này, ngoài cha mẹ và những người thân yêu của mình, không ai cho không ai cái gì. Nếu người ngoài mà tốt với mình, ẩn sau nó sẽ có những điều kiện mà chính người được nhận sẽ bị ràng buộc, bị kiểm soát, bị điều khiển, bị mất tự do “gọi dạ - bảo vâng.” Hơn nữa, mình phải chạy theo chương trình của những “mẹ nuôi” đặt ra vì theo lẽ đời “có tiền, có quyền, có tiếng nói.” Hiểu được quy luật đó nên T không muốn dính bén vào chuyện tiền bạc. Đã hơn một lần, T nói với tôi rằng, trên đời này T chỉ có Mẹ Maria và mẹ sinh ra T mà thôi. Thật cảm phục trước sự dứt khoát, xác quyết, và rõ ràng của T. Hành

động này của T cho tôi hiểu rằng T đã đang tập buông bỏ và cố tránh xa những cảm
đổ làm băng hoại đời tu của T.

Cầu mong sao, trên hành trình dâng hiến, tôi và bạn không để cho những vấn vương
bụi trần làm phai nhạt và hoen úa tình yêu và lý tưởng thuở ban đầu. Ước mong sao,
qua những câu chuyện của đời tu, tôi và bạn học được chút gì nơi thầy Minh Tuệ,
nơi thầy Nguyễn Khang, và nơi cha T, để mỗi người chúng ta biết buông bỏ giàu
sang phú quý, nhưng biết nắm lấy cơ hội để đến với người nghèo, người kém may
mắn. Mong sao bạn và tôi luôn áp dụng phương châm 3T trong đời tu, đó là: Từ -
Tin - Tín (từ bỏ - tin yêu – tín thác), để chúng ta chỉ tìm Chúa và hoàn toàn tín thác
và tin yêu nơi Ngài - Đấng đã chết và sống lại vì chúng ta, để toàn tâm toàn ý phụng
sự Ngài và dân của Ngài, như thánh Ignatio thành Antiokia đã tâm niệm:

Biệt gia ly sản tìm ai đó?

Cam kết trung thành quyền luyến ai?

Tìm Người vì ta treo Thập Giá

Yêu Đấng vì ta đã phục sinh.

Tháng 7/2024

Totus Tuus

(Lớp khấn 2013 – MTG HN)